

Sygn. akt VI Ka 1349/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Maciej Schulz (spr.)

Sędziowie: SSO Zenon Stankiewicz

SSR del. Maja Stępkowska-Michalska

Protokolant p.o. protokolant sądowy Monika Suwalska

przy udziale Prokuratora Teresy Pakieły

po rozpoznaniu dnia 16 lutego 2016 r.

sprawy T. T. syna K. i K. ur. (...) w W.

oskarżonego o przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie

z dnia 11 maja 2015 r. sygn. akt IV K 368/14

zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że w ramach zarzucanego oskarżonemu czynu przyjmuje, że w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził K. N. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem wprowadzając pokrzywdzonego w błąd, co do uiszczenia zapłaty za zamówiony towar w ten sposób, iż przesłał mu potwierdzenie dokonania przelewu bankowego, którego w istocie nie dokonał i z podstawy skazania eliminuje art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk a z podstawy wymiaru kary art. 11 § 3 kk, w pozostałej części tenże wyrok utrzymuje w mocy; zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

SSO Maciej Schulz SSO Zenon Stankiewicz SSR del. Maja Stępkowska-Michalska

Sygn. akt VI Ka 1349/15

UZASADNIENIE

T. T. został oskarżony o to, że w dniu 21 listopada 2013 roku w W. W., ul. (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził K. N. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w postaci ubrań o łącznej wartości 366 zł poprzez wprowadzenie pokrzywdzonego w błąd co do zamiaru uiszczenia zapłaty za zamówiony towar w ten sposób, iż po złożonym zamówieniu przedłożył podrobione potwierdzenie dokonania przelewu bankowego nie mając zamiaru zapłacić za otrzymany towar, czym działał na szkodę K. N., tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie wyrokiem z dnia 11 maja 2015 roku w sprawie IV K 368/14 uznał oskarżonego T. T. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, z tym, że dodatkowo ustalił, iż oskarżony użył jako autentyczny podrobionego dokumentu w postaci potwierdzenia dokonania przelewu

bankowego i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. skazał go, a na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody w całości przez zapłatę na rzecz K. N. kwoty 366 zł; na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego podnosząc zarzut błędu w ustaleniach faktycznych i obrazu przepisów postępowania wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniesiona apelacja nie zasługuje na uwzględnienie. Zarzuty i argumenty w niej zawarte stanowią w istocie nieskuteczną próbę podważenia ustaleń faktycznych prawnych poczynionych przez Sąd I Instancji w oparciu o zebrane dowody w toku postępowania karnego.

Mimo niekwestionowania przez obrońcę samego faktu dokonania czynu przez oskarżonego, a jedynie podważanie prawidłowości przyjętej kwalifikacji prawnej czynu Sąd Okręgowy za zasadnym znajduje podkreślenie, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy dał podstawę do skierowania aktu oskarżenia przeciwko oskarżonemu i ustalenia jego sprawstwa. Pominąć przy tym nie można, iż sam oskarżony (podejrzany) składając wyjaśnienia na etapie postępowania przygotowawczego przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu (k. 30). Już tylko ten fakt chybioną czyni próbę obrońcy wzbudzenia wątpliwości co do faktu osobistego odbioru przez T. T. paczki zawierającej zamówione przedmioty (zarzut II pkt 4). Zeznania złożone przez pokrzywdzonego znajdują potwierdzenie w zebranej w sprawie dokumentacji poświadczającej zamówienie przedmiotów przez oskarżonego i mimo zapewnień z jego strony nie uiszczenie umówionej za towar sumy pieniężnej. W świetle tych okoliczności bezsprzecznie oskarżony dopuścił się czynu oszustwa poprzez doprowadzenie K. N. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem. Odmówić należy trafności zarzutu obrońcy w zakresie kwalifikacji prawnej czynu. Sąd Okręgowy podziela wyrażone w uzasadnieniu przez Sąd Rejonowy stanowisko, że do uznania czynu za wypadek mniejszej wagi w rozumieniu art. 286 § 3 k.k. pod uwagę brana jest wartość produktu, która w tej sprawie jest niewielka, ale także zachowanie oskarżonego. T. T. działał w sposób zuchwały i z zupełnie niezrozumiałych względów (zwłaszcza w kontekście jego sytuacji rodzinnej i życiowej), co świadczy o stopniu jego lekceważącego stosunku do przestrzegania przepisów prawa i poczucia nieuzasadnionej bezkarności. Brak jest absolutnie podstaw do przychylenia się do poglądu obrońcy w tym przedmiocie. Odnosząc się do twierdzeń obrony przedstawionych w uzasadnieniu apelacji w odniesieniu do powyższej kwestii zaznaczyć należy, iż Sąd Rejonowy wskazał właśnie na zachowanie oskarżonego jako wykluczające przyjęcie art. 286 § 3 k.k., nie zaś uprzednią karalność, która podniesiona została w związku z uzasadnieniem wymiaru orzeczonej kary.

Jednocześnie Sąd Okręgowy nie podzielił zapatrywań Sądu Rejonowego odnośnie zasadności uzupełnienia opisu czynu o znamiona wskazane w art. 270 § 1 k.k. i przyjęcia tegoż przepisu w kwalifikacji prawnej. Godzi się w tym miejscu przytoczyć stanowisko Sądu Apelacyjnego w Krakowie - w pełni podzielone przez tutejszy Sąd - zgodnie, z którym sposób wprowadzenia w błąd ofiary oszustwa może być rozmaity. Zamierzony cel sprawcy może być osiągnięty przy użyciu słowa, dokumentów lub innych przedmiotów bądź zachowania się sprawcy. Podstępne zabiegi mogą ograniczyć się nie tylko do jednokrotnego kłamstwa, ale mogą też wiązać się z całą gamą zachowań (w tym zaniechań) mających na celu wywołanie błędu pokrzywdzonego lub utrzymanie go w błędzie. Podstępne zabiegi mogą występować obok okoliczności prawdziwych lub mogą być powiązane z zatajeniem pewnych, istotnych okoliczności. Wprowadzeniem w błąd może być więc każde zachowanie powodujące błędną ocenę rzeczywistości adresata tych podstępnych zabiegów. Obojętne jest, czy pokrzywdzony mógł sprawdzić prawdziwość twierdzeń sprawcy, czy mógł wykryć błąd przy dołożeniu znikomej nawet staranności. Łatwowierność pokrzywdzonego nie wyłącza karygodności wprowadzenia go w błąd, jak to Sąd Apelacyjny wyraził dawniej (wyrok z dnia 22 maja 2014 roku, II Aka 58/14, wyrok z dnia 20 października 2011 roku - II Aka 145/11, KZS 12/11 poz. 31.). Z powyższego jasno wynika, iż pismo zatytułowane „potwierdzenie wykonania przelewu krajowego” (k. 14) było dokumentem wykorzystanym przez oskarżonego do osiągnięcia zamierzonego celu. W związku z tym, Sąd Odwoławczy w wyroku w opisie czynu przyjął, że oskarżony w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził K. N. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem wprowadzając

pokrzywdzonego w błąd, co do uiszczenia zapłaty za zamówiony towar w ten sposób, iż przesłał mu potwierdzenie dokonania przelewu bankowego, którego w istocie nie dokonał. Zbyteczne jest przyjmowanie, że oskarżony swoim zachowaniem dodatkowo wypełnił znamiona czynu z art. 270 § 1 k.k., bowiem użycie dokumentu – o czym mowa powyżej - mieści się w znamionach czynu z art. 286 § 1 k.k. Dlatego też, Sąd Okręgowy wyeliminował art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. a z podstawy skazania art. 11 § 3 k.k.

Przechodząc do kary orzeczonej wobec oskarżonego wyrazić należy aprobatę dla jej wymiaru i rodzaju. Sąd Rejonowy kierując się dyrektywami z art. 53 k.k. wyszczególnił sposób działania oskarżonego, motywację, możliwość wycofania się z transakcji oraz dobrowolnego zwrotu należności za towar. Oskarżony jest osobą wielokrotnie karaną, jego działanie cechuje ewidentnie lekceważący stosunek do porządku prawnego i orzeczeń wymiaru sprawiedliwości. Mimo dobrej sytuacji rodzinnej i życiowej konsekwentnie wchodzi w konflikt z prawem, czyniąc sobie z popełnienia przestępstw sposób na życie. Jego zachowanie jest niewątpliwie naganne. Konieczną jest w jego przypadku kara pozbawienia wolności o charakterze bezwzględnym, bowiem jedynie taka kara spełni cele wychowawcze i zapobiegawcze. Wymienić tu także należy, potrzebę kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa i adekwatność kary 8 miesięcy pozbawienia wolności do popełnionego czynu i stopnia winy oskarżonego.

Obrońca niesłusznie kwestionował słuszność zobowiązania oskarżonego do naprawienia szkody pokrzywdzonemu. Oskarżony składając wyjaśnienia na etapie postępowania przygotowawczego poza przyznaniem się do popełnienia czynu, nie podniósł aby naprawił szkodę. Zgodnie z brzmieniem art. 49a k.p.k. pokrzywdzony, a także prokurator, może aż do zamknięcia przewodu sądowego na rozprawie głównej złożyć wnioski, o którym mowa w art. 46 § 1 Kodeksu karnego. W przypadku złożenia przedmiotowego wniosku, istnienia podstaw do skazania i gdy szkoda jest określona i udowodniona sąd nie może odmówić orzeczenia obowiązku naprawienia szkody. Na rozprawie głównej w dniu 4 maja 2015 roku prokurator wnosząc o uznanie oskarżonego za winnego wniósł o zobowiązanie go do naprawienia szkody (k. 103). W toku postępowania przygotowawczego szkoda została dokładnie określona (rodzaj i wysokość), a zebrane w sprawie dowody wskazują, że pokrzywdzony na skutek bezprawnych działań oskarżonego faktycznie poniósł szkodę majątkową.

W aspekcie zarzutu II pkt 1 apelacji tj. obrazy art. 23a § 1 k.p.k. Sąd Okręgowy pragnie zwrócić uwagę, że ustawodawca pozostawił do uznania Sądu ewentualne skierowanie sprawy do mediacji, nie w każdym bowiem przypadku taka decyzja jest uzasadniona. Jednym z kryteriów - najbardziej istotnym - jest interes pokrzywdzonego. Nie bez znaczenia jest także wpływ ewentualnej ugody na treść orzeczenia, a także charakter i okoliczności sprawy. Zgodnie z przyjętym w praktyce poglądem uwzględnić należy całokształt okoliczności sprawy, a także okoliczności dotyczące pokrzywdzonego i oskarżonego. W kontekście okoliczności dotyczących oskarżonego analizie poddawana jest między innymi jego uprzednia karalność oraz stopień demoralizacji. Nie sposób pominąć przy tym niestawiennictwa oskarżonego na rozprawie głównej mimo wiedzy o jej terminie i oświadczenia obrońcy, który jednoznacznie stwierdził, że nie może zapewnić, że oskarżony stawi się na spotkanie z pokrzywdzonym w przypadku ewentualnej akceptacji wniosku o skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego. Przyznać należy słuszność Sądowi Rejonowemu, iż niezależnie od postępowania mediacyjnego oskarżony miał możliwość dobrowolnego naprawienia szkody pokrzywdzonemu, a podniesione powyżej okoliczności wskazują na prawidłowość odmowy uwzględnienia wniosku obrońcy.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.

SSO Maciej Schulz SSO Zenon Stankiewicz SSR del. Maja Stępkowska – Michalska